

K 16/2024 vp Valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2024

Maa- ja metsätalousvaliokunta 19.11.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Ilmastotavoitteet uhattuna ilman lisätoimia

- Vaikka päästöt ovat vähentyneet selvästi, hiilinielujen romahtamisen vuoksi **Suomen nettopäästöt ovat samalla tasolla kuin vuonna 1990.**
- Suomi ei nykytoimin saavuta EU:n vuoden 2030 velvoitteita eikä hiilineutraaliutta vuonna 2035. Ilmastovuosikertomus tunnistaa tämän, ja tuo selkeästi esiin lisätoimien tarpeen.
- Epäjohdonmukainen ja lyhytnäköinen ilmastopolitiikka tekee hallaa uusille investoinneille, kasvattaa kustannuksia tulevaisuudessa ja jättää tuleville sukupolville epäoikeudenmukaisen ja raskaan hiilivelkataakan.

Kuva 1. Kokonaispäästöjen kehitys 1990–2023. Negatiiviset arvot kuvaavat maankäyttösektorin nettonielua. Vuodesta 2005 eteenpäin kokonaispäästöt ilman LULUCF-sektoria on jaettu taakanjako- ja päästökauppasektoreille. Vuoden 2023 tieto on pikaennakko.

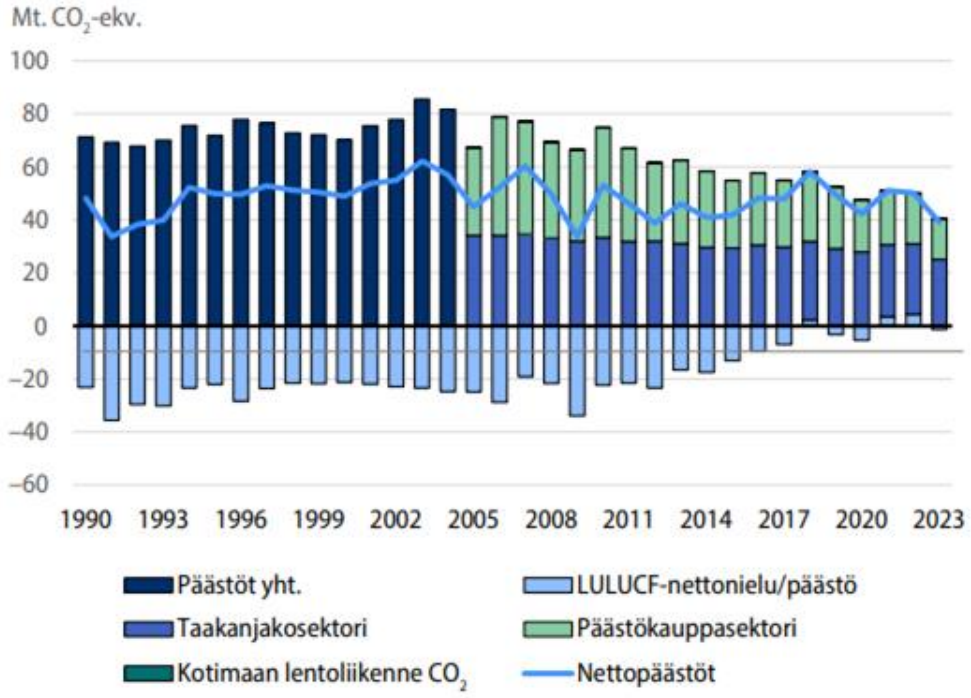

Maankäyttösektorin lisätoimitarve

- Eduskunta vaati jo 2023 ilmastovuosikertomuksen jäljeen kirjelmässään ilmastolain mukaisia lisätoimia hallitukselta → ei toteutettu.
  → **Tulee vaatia päätöstä lisätoimista, uuden MISU:n valmistelua ja varautumista nieluyksiköiden ostoon**
  - Nykyisen **MISU:n vaikutusarviot** antavat hyvän pohjan lisätoimille.
  - Hallitusohjelmassa mainittuja toimia kuten **maankäytön muutosmaksua ja metsien kiertoajan pidentämistä** tulee edistää.
  - MISU:n uudistus on myös mahdollisuus kustannustehokkaasti yhteensovittaa luonto- ja ilmastotoimia.
- MMM:n ehdotus käsitellä maankäyttösektorin lisätoimia EIS:n ja KAISUn kautta ei täytä ilmastolain vaatimuksia

Taakanjakosektori

- Taakanjakosektoriin ei voida nojata LULUCF-sektorin vajeen kattamiseksi
- PEIKKO-skenaario: päästövähennystarve vrt. taakanjakosektorin 2030 velvoite on **1,7 Mt CO2 -ekv.**
  - Ei huomioi heikennyksiä, mm. jakeluvelvoitteen alentaminen, ajoneuvoveron korottaminen sähkö- ja lataushybridiautojen, joukkoliikenteen rahoituksen heikennykset
- Kokonaiskuva huomioon ottaen myös maankäyttösektorin lisätoimien kiireellisyys korostuu

  → **Tulee edellyttää kokonaisarviontia toteutettavista politiikkatoimenpiteistä ja niiden ilmastovaikutuksista, sekä riittävien taakanjakosektorin lisätoimien valmistelua KAISU:n yhteydessä.**

Kuntien ilmastotyö

- Kunnilla erilaiset lähtökohdat ilmastotyöhön, erityisesti pienillä kunnilla resurssien rajallisuus on este.
- Kuntien velvoite laatia ilmastosuunnitelma ollaan aikeissa poistaa, samoin 2,8 miljoonan euron vuosittainen määräraha
  - Heikentää toteutuessaan kuntien mahdollisuuksia ohjata päästöjään
  - Edustaa epäjohdonmukaista ja poukkoilevaa ilmastopolitiikkaa
  - Tekee hallaa taloudelle, hallinnolle, sekä ennakoitavuudelle.
  - Heikentää ilmastolain 2 §:n tavoitetta varmistaa ilmastotoimien oikeudenmukaisuus (alueelliset ominaispiirteet sekä sidosryhmien näkemykset)

→ **SLL vastustaa velvoitteen sekä määrärahan poistamista**

→ **Vähintään Suomen ympäristökeskuksen päästötietopalvelun toteutukseen tarvittavat määrärahat (50 000) on turvattava kuntien ilmastotyön tukemiseksi.**

Yhteeneveto: suositukset

→ Maankäyttösektorin lisätoimet: uuden MISU:n valmistelu, maankäytön muutosmaksua ja metsien kiertoajan pidentämistä tulee edistää.

- MMM:n ehdotus käsitellä maankäyttösektorin lisätoimia EIS:n ja KAISUn kautta ei täytä ilmastolain vaatimuksia
- MISU:n uudistus on myös mahdollisuus kustannustehokkaasti yhteensovittaa luonto- ja ilmastotoimia.

→ Kokonaisarvionti toteutettavista politiikkatoimenpiteistä ja niiden ilmastovaikutuksista, riittävien taakanjakosektorin lisätoimien valmistelu KAISU:n yhteydessä.

→ Kuntien ilmastotyöhön varmistettava riittävät resurssit

Kiitos!

Ilmastoasiantuntija Edda Sundström
044 4914 269
edda.sundstrom@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliitto